

24. april 2022

Innspill til Dokument 8:119 S (2021–2022)

Sex og samfunn takker for muligheten til å gi innspill til representantforslag 119 S (2021–2022) fra stortingsrepresentantene Sofie Høgestøl, Ingvild Wettrhus Thorsvik og Guri Melby.

Kort om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter og vi har i over 50 år jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester innen feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, samt faglig utvikling og politisk påvirkningsarbeid. Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse.

Sex og samfunn mener at seksuell helse må likestilles med fysisk og psykisk helse og helsetilbud knyttet til seksuell og reproduktiv helse må gjøres tilgjengelig for alle, uavhengig av alder og bosted.

Vårt innspill

Sex og samfunn er glade for at representantene fra Venstre løfter tematikken og tar initiativ til en debatt om abortloven, tilgang til veiledning og oppfølging til gravide og om nemndsystemet. Vi er positive til alle forslag som fremmes, men ønsker å presisere våre synspunkter.

Sex og samfunn mener grensen for selvbestemt abort bør utvides frem til uke 22. Vi ønsker å fjerne nemndene, slik at valget blir opp til den enkelte frem til uke 22. Vi mener det er den gravide som kjenner sin situasjon best og dermed er best egnet til å ta beslutninger angående eget liv.

Statistikk fra Abortregisteret¹ viser at:

- I 2021 ble det utført 500 nemndbehandlede avbrudd, totalt 4,6 % av alle aborter i 2021. Av de nemndbehandlede abortene var nesten alle (491) innvilget i primærnemnd, ifølge Abortregisteret.
- Det var 393 begjæringer om avbrudd innen utgangen av uke 18. Åtte fikk avslag i primærnemnd, og av disse møtte fem personer i klagenemnd, hvor kun én fikk avslag.
- Etter uke 18 fikk totalt 10 personer avslag i klagenemnd. Av disse var 3 stykker over uke 22. Det var kun 7 mellom uke 18 og uke 22 som fikk avslag.

Vi har jobbet med retten til selvbestemmelse i 50 år, og har lenge ment at nemndsystemet ikke fungerer. Det å måtte møte i nemnd påfører ofte den gravide en stor og unødvendig belastning. For de som må avbryte et ønsket svangerskap på grunn av en alvorlig tilstand hos fosteret, virker det å måtte møte i nemnd som uforståelig og urimelig.

Det har også tidligere blitt avdekket store forskjeller i nemndbehandlingen. I 2013 la en ekspertgruppe² frem en rapport som beskrev store forskjeller mellom nemndene og mulige

¹ Folkehelseinstituttet. (2022). [Rapport om svangerskapsavbrot 2021](#).

² Ukjent forfatter (08.04.13). [Uavhengig ekspertgruppe for vurdering av svangerskapsavbrudd](#).

Sex og samfunn

lovbrudd. I et forsøk på å forbedre systemet vedtok regjeringen i 2017 å redusere antallet nemnder. Fra 2019 har antallet gått fra 35 til 25. Dette har gitt store geografiske forskjeller i tilgjengelighet, og det har ført til lengre reisevei for mange. Vi vet lite om det har løst problemet, og vi kan ikke utelukke at det fortsatt er store forskjeller i nemndbehandlingene i dag.

Sex og samfunn mener at nemndene bør erstattes med god veiledning og et faglig godt tilbud om oppfølging av de som ønsker å snakke om en uplanlagt graviditet eller som står ovenfor en uønsket senabort. Vi mener det er viktig å møte kvinner med et tilbud og et hjelpeapparat som er tilpasset den situasjonen de står i. I dag har man ikke krav på oppfølging, som vi mener er problematisk. Ved å fjerne nemndene vil det frigjøres ressurser som bør brukes på en tjeneste som ivaretar den enkelte på best mulig måte.

Til slutt mener vi at kvinners rett til å bestemme over egen kropp også må gjelde i tilfeller ved fosterantallsreduksjon. I 2016 uttalte Justisdepartementets lovavdeling seg tydelig om abortloven: «Loven kan ikke tolkes slik at rettsstillingen for mor, eller fostrene, er annerledes ved en flerlingegraviditet enn der det kun er ett foster.»³ Også Rådet for legeetikk uttalte seg da saken om fosterantallsreduksjon ble debattert i 2019, hvor det ble sagt at fosterantallsreduksjon etisk sett er «på linje med selvbestemt abort når det er snakk om tvillinger», og at vi ikke, medisinsketisk sett, kan si at én abort er mer eller mindre galt enn abort av to.⁴ Vi vil også vise til vårt høringsinnspill i saken fra 2019.⁵

Vi ser frem til å delta på muntlig høring, hvor vi gjerne vil fortelle mer om hvilket tilbud vi mener kvinner må få når det gjelder blant annet veiledning og oppfølging i forbindelse med svangerskap.

Med vennlig hilsen

Tore Holte Follestad

Avdelingsleder kommunikasjon og politikk

Anneli Rønnes

Fagpolitisk rådgiver

³ Tolkningssuttalelse fra lovavdelingen. (17.02.16). [§ 2 – Tolkning av abortloven](#).

⁴ Dagens Medisin. (18.01.19). [Kritisk til hestehandel om etiske spørsmål](#).

⁵ Sex og samfunn. (01.04.19). [Innspill til høring om forslag til endring i abortloven – fosterreduksjon](#).